

MINISTER
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
I TECHNOLOGII

Warszawa, 26 marca 2019 r.

Egz. Nr 1

BK-I.0013.17.2018
IK 860047

Pan
dr inż. Adam Pietras

Dyrektor
Instytutu Spawalnictwa
w Gliwicach

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Instytutach badawczych¹ (dalej: ustawa oib) oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej², Minister Przedsiębiorczości i Technologii przeprowadził kontrolę w zakresie działalności finansowej, organizacji i jakości pracy oraz jakości zarządzania w Instytucie Spawalnictwa w Gliwicach (dalej: „IS” lub „Instytut”) w latach 2017-2018 (do dnia rozpoczęcia kontroli z możliwością zasięgnięcia informacji z okresów wcześniejszych w zakresie objętym kontrolą).

A. Działalność finansowa

Prowadzenie przez Instytut Spawalnictwa gospodarki finansowej należy ocenić pozytywnie z uwagami dotyczącymi utrzymywania się, co najmniej od 2015 r., nadpłynności finansowej i wysokiego stanu należności przeterminowanych. Instytut posiadał stabilną sytuację ekonomiczno-finansową, stwarzającą możliwość pełnej realizacji określonego w art. 2 ustawy oib celu jego powołania oraz rozwoju.

Instytut w 2017 r. osiągnął zysk netto z całokształtu działalności, jak również wypracował dodatni wynik finansowy ze sprzedaży, podobnie jak w poprzednim roku obrotowym. Podkreślić należy, że w obu latach odnotowano wzrost zarówno zysku netto, jak i wyniku finansowego ze sprzedaży w odniesieniu do okresów poprzednich. Zysk netto w 2017 r. w porównaniu z 2016 r. wzrósł o 5,58 % – z 2 295 317,05 zł do 2 430 858,17 zł, natomiast porównując 2016 r. z 2015 r. – ponad 8,5-krotnie, z 268 491,90 zł do 2 295 317,05 zł. Poziom przychodów umożliwił realizację zadań statutowych. Pozytywnie należy ocenić to, że wzrost przychodów z działalności podstawowej w 2017 r. (o 2,88 %) był większy niż wzrost kosztów tej działalności (o 0,48 %).

Sposób gospodarowania środkami finansowymi pozwalał na zachowanie ciągłości działania i nie występuje ryzyko zagrożenia kontynuacji działalności jednostki.

Problemem występującym w Instytucie jest natomiast nadpłynność finansowa – wskaźnik bieżącej płynności finansowej Instytutu za 2017 r. wyniósł 4,54 przy zalecanym przedziale 1,2 – 2,0, co może świadczyć o zbyt ostrożnej polityce majątkowo-kapitałowej. Niewykorzystanie w pełni posiadanych środków stwarza ryzyko stagnacji i hamuje możliwości rozwijania działalności IS. W dłuższej

¹ Dz. U. z 2018 r. poz. 736, ze zm.

² Dz. U. Nr 185, poz. 1092.

perspektywie utrzymywanie tak dużego poziomu gotówki ułożonej na kontach bankowych nie znajduje uzasadnienia z uwagi na brak adekwatnych korzyści, zatem istotne jest aktywniejsze wykorzystanie posiadanego kapitału w celu rozwoju podstawowej działalności Instytutu, o której mowa w art. 2 ustawy oib i wzmocnienia potencjału IS

W Instytucie od 2015 r. utrzymuje się wysoki poziom należności przeterminowanych, co znajduje odzwierciedlenie w wysokości dokonywanych odpisów aktualizujących wartość należności. Zasadnym wydaje się poddanie analizie stosowanych sposobów i narzędzi zarządzania wierzytelnościami w celu wypracowania skuteczniejszych metod ich odzyskiwania, skrócenia czasu zwindykowania należnych kwot i ograniczenia ryzyka ich przedawnienia.

W Instytucie, zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy oib, zostały utworzone wszystkie obowiązkowe fundusze. Instytut utworzył również fundusz badań własnych. W okresie objętym kontrolą fundusz ten został zasillony kwotą zysku netto ze 2016 r. w wysokości 1 055 317,05 zł oraz kwotą 935 858,17 zł z podziału zysku netto za 2017 r., co stanowi odpowiednio 45,98 % i 38,5% wypracowanego zysku za te lata obrotowe. W Instytucie wdrożono procedury obrotu dokumentów i wewnętrznej kontroli finansowej. Kontrola finansowa była sprawowana prawidłowo. Operacje gospodarcze związane z dotacjami były prawidłowo ewidencjonowane na wyodrębnionych kontach księgowych

Instytut posiada zdolność do pełnej absorpcji środków – wszystkie dotacje, które Instytut otrzymał z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego były wykorzystane w 100% w roku, na który je przyznano.

1. Pozytywnie należy ocenić to, że w każdym roku w okresie 2015-2017 Instytut wypracował dodatni wynik finansowy z całokształtu działalności i wynik ten z roku na rok rósł. I tak, zysk netto w 2017 r. w porównaniu z 2016 r. wzrósł o 5,58 % – z 2 295 317,05 zł do 2 430 858,17 zł, natomiast porównując 2016 r. z 2015 r. – ponad 8,5-krotnie, z 266 491,80 zł do 2 295 317,05 zł.

Na trend wzrostu zysku netto zasadniczy wpływ miały: wyższe przychody netto ze sprzedaży produktów – w każdym z lat 2016-2017 o zbliżone kwoty, kolejno 1 410 527,53 zł i 1 395 459,73 zł, wyższe przychody z dotacji na realizację zadań statutowych i utrzymanie potencjału badawczego w 2016 r. – o 1 031 354,06 zł, i niższe koszty amortyzacji, w obu latach o podobne wartości, średnio o ok. 80 tys.

W 2017 r. Instytut osiągnął, tak jak w roku poprzednim, dodatni wynik finansowy ze sprzedaży w wysokości 1 085 163,90 zł, co stanowi 211% zysku ze sprzedaży wypracowanego w 2016 r. (514 022,16 zł).

2. Wynik na pozostałej działalności operacyjnej był dodatni i w kolejnych latach w okresie 2015-2017 wynosił odpowiednio 9,09 %, 6,06 % i 4,86 % przychodów ogółem.

W 2017 r. nastąpił ponad dwukrotny wzrost pozostałych kosztów operacyjnych i jednocześnie spadek przychodów odpowiadających tej kategorii kosztów. Zgodnie z wyjaśnieniem Dyrektora Instytutu³ na powyższy stan zasadniczy wpływ miały: dwukrotnie wyższy niż w roku poprzednim odpis na należności (220 440,94 zł, w tym kwota 66 484 zł odpisów, które były korektą 2016 r.), korekta podatku VAT naliczonego (56 963 zł), koszty związane z remontem ośrodka wypoczynkowego w Ustroniu (38 486 zł), wycofanie z użytkowania nieprzydatnego, nieumorzono do końca środka trwałego (21 977 zł), a po stronie przychodów – zakończenie amortyzacji części środków trwałych z dotacji.

3. Działalność inna niż podstawowa w rozumieniu art. 2 ust. 4 ustawy oib została określona w statucie, a zlecenia wykonywane w ramach tej działalności wyodrębnione pod względem finansowym i rachunkowym.

Decydujący wpływ na dodatni wynik tej działalności (tj. 426 440,62 zł) miała działalność niezwiązana z przystosowaniem efektów badań naukowych i prac rozwojowych dla potrzeb praktyki polegającej na

³ Piśmie Dyrektora Instytutu do ZK z 9 stycznia 2018 r.

kwalfikowaniu zakładów przemysłowych wykonujących konstrukcje spawane w oparciu o obowiązujące normy lub przepisy oraz na udzielaniu atestów. Wynik osiągnięty z tej działalności stanowił w 2017 r. 89,24 % wyniku prowadzonej działalności innej niż podstawowa (w 2016 r. – 191,09 %).

Wynik na działalności innej niż podstawowa w rozumieniu art. 2 ust. 4 ustawy oib osiągnięty w 2017 r. stanowił 17,54 % zysku netto wypracowanego przez Instytut, a w 2016 r. – 9,24 %.

4. Przychody z działalności podstawowej wzrosły w 2017 r. w porównaniu do lat poprzednich: w odniesieniu do 2016 r. zwiększyły się o 2,88 % (tj. o 683 560,83 zł), zaś w stosunku do 2015 r. – o 13,38 % (tj. o 2 882 503,81 zł).

Zasadniczy wpływ na to miał wzrost przychodów ze sprzedaży usług szkoleniowych – o 19,67 % (tj. 2 356 146 zł), usług inżynierskich, technicznych i laboratoryjnych – o 32,35 % (tj. o 773 430 zł) oraz wyrobów gotowych – o 70,72 % (314 550 zł)⁴. Odnotowano spadek ze sprzedaży usług badawczo-rozwojowych w porównaniu z 2016 r. – o 7,2 % (75 616 zł), natomiast w stosunku do 2015 r. – o 33,75% (499 370 zł).

Przychody z dotacji podmiotowej i realizowanych umów zwiększyły się w odniesieniu do 2016 r. o 5,75 % (tj. 285 829 zł), natomiast w porównaniu z rokiem 2015 – o 33,42% (1 317 183 zł). W 2017 r. o 2,71 % spadła wartość pozostałych przychodów operacyjnych w stosunku do 2016 r. – zmniejszeniu uległy przychody z dotacji (o 27 407,34 zł, 1,67 %) oraz z aktualizacji wartości aktywów niefinansowych (o 24 737,59 zł, 26,99 %).

5. Struktura przychodów w latach 2015-2017 r. kształtowała się podobnie, z tym że należy odnotować tendencję spadku udziału pozostałych przychodów operacyjnych i przychodów finansowych w przychodach ogółem, odpowiednio z 10,85 % i 1,03 % w 2015 r. do 6,57 % i 0,72 % w 2017 r., na rzecz wzrostu udziału przychodów z działalności podstawowej w przychodach ogółem z 88,12 % w 2015 r. do 92,71 % w 2017 r. Podobnie rósł w każdym roku udział przychodów z dotacji podmiotowej w przychodach ogółem – z 16,12 % w 2015 r. do 19,96 % w 2017 r.

Na skutek obniżenia kategorii naukowej Instytutu z A na B w trakcie ostatniej oceny parametrycznej (za okres 2013-2016) Instytut otrzymał w 2018 r. niższą o 646 tys. zł (o 18,62 % w porównaniu z 2017 r.) dotację na utrzymanie potencjału badawczego.

6. Koszty ogółem wyniosły 23 889 396,97 zł i były wyższe od kosztów w 2016 r. o 1,89 %, ale w porównaniu z 2015 r. – niższe o 1,03 %. Koszt własny sprzedaży był wyższy o 0,48 % niż w 2016 r., natomiast w odniesieniu do roku 2015 niższy o 1,5 %. Zasadniczy wpływ na to miały koszty amortyzacji niższe w latach 2016 - 2017. Pozostałe kategorie kosztów operacyjnych utrzymywały się na zbliżonym poziomie.

Pozytywnie należy ocenić sytuację, w której nastąpił wzrost przychodów przy jednoczesnym spadku kosztów – miała ona miejsce w 2016 r., gdy w porównaniu do roku poprzedniego na działalności podstawowej osiągnięto wzrost przychodów o 10,21% przy jednoczesnym spadku kosztów tej działalności o 1,97% oraz w 2017 r., w którym wzrost przychodów z działalności podstawowej (o 2,88 %) był większy niż wzrost kosztów tej działalności – o 0,48 %.

7. Znaczny wzrost kosztów finansowych w 2017 r. (97 540,43 zł) w porównaniu do 2016 r. (869,38 zł) wynikał z nadwyżki ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi, która wyniosła 91 782,64 zł. Zgodnie z wyjaśnieniami Głównej Księgowej Instytutu⁵ ujemne różnice kursowe wynikają z faktu bieżącego dokonywania rozliczeń w walucie obcej oraz bilansowej wyceny niezapłaconych na dzień bilansowy faktur i kont bankowych prowadzonych w walucie obcej. Zdaniem Głównej Księgowej Instytutu powstanie różnicy kursowej jest zależne jedynie od sytuacji na rynku walut i średniego kursu waluty ogłaszanego przez NBP.

⁴ Dane wylczone bez uwzględnienia zmiany stanu produktów.

⁵ Piśmie Głównej Księgowej Instytutu do ZK, brak daty.

8. Sprawozdanie finansowe wraz z podziałem zysku zostało zatwierdzone przez Ministra Przemysłowości i Technologii 28 czerwca 2018 r.⁶

Podziału zysku dokonano poprzez zwiększenie funduszy: rezerwowego – o 495 000 zł, badań własnych – o 935 858,17 zł, nagród – o 800 000 zł i zakładowego funduszu świadczeń socjalnych – o 200 000 zł, zgodnie z wymogami art. 19 ust. 4 ustawy oib. Odpisu na fundusz rezerwowo dokonano w kwocie stanowiącej 20,36 % zysku netto za 2017 r., zgodnie z ust. 1 pkt 2 ww. artykułu ustawy oib.

Dyrektor oraz Rada Naukowa Instytutu przestrzegali wymogów formalnych dotyczących sporządzania, opiniowania i zatwierdzania dokumentów finansowych (art. 52 ust. 1 uor oraz art. 18 ust. 11 oib) oraz zasad sprawozdawczości finansowej

9. Sprawozdanie finansowe Instytutu za 2017 r. zostało poddane badaniu przez firmę audytorską.

Metodą pełną przeprowadzono analizę przychodów ze sprzedaży usług badawczo-rozwojowych i nie stwierdzono nieprawidłowości w tym obszarze. Biegły rewident stwierdził, że sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Instytutu, wyniku finansowego oraz zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych.

10. Sposób gospodarowania środkami finansowymi pozwalał na utrzymanie płynności finansowej i zachowanie ciągłości działania. Sytuacja finansowa Instytutu jest stabilna, co pozwala na kontynuację działalności Instytutu w następnych latach

Jednakże, w Instytucie, ze względu na utrzymującą się od 2015 r. wysoką nadwyżkę środków pieniężnych na lokatach bankowych, występuje problem nadpłynności.

Wartość wskaźnika bieżącej płynności finansowej Instytutu wynosi 4,54, co oznacza, że nie mieści się w zalecanym przedziale, tj. między 1,2 – 2,0 (aktywa bieżące 22 212 866,51 zł/ zobowiązania bieżące 4 889 134,19 zł). Jest to trend utrzymujący się w dłuższej perspektywie⁷, zatem Instytut powinien monitorować efektywność wykorzystania posiadanego majątku. W 2017 r. zyski z lokat bankowych wyniosły 153 502,63 zł, a za okres 10 miesięcy roku 2018 – 230 084,02 zł⁸. Uzyskane środki z lokat zasilały działalność podstawową IS oraz odnowienie rzeczowego majątku trwałego. W 2017 r. Instytut na odnowienie rzeczowego majątku trwałego poniósł nakłady w kwocie 1 573 670,98 zł.

Nadpłynność może świadczyć o zbyt ostrożnym zarządzaniu kapitałem obrotowym. Gromadzenie środków pieniężnych na aktualnie nisko oprocentowanych lokatach bankowych nie przynosi adekwatnych korzyści. Niezbędne jest aktywniejsze wykorzystanie środków obrotowych w celu rozwoju potencjału naukowo-badawczego Instytutu.

Instytut nie inwestował wolnych środków na rynkach kapitałowych, nie posiadał również udziałów w funduszach inwestycyjnych.

11. W 2017 r. zobowiązania jednostki uległy zwiększeniu o 31,87 %, to jest z kwoty 1 199 050,15 zł na początku roku do 1 581 254,38 zł na koniec roku obrotowego. Były to zobowiązania krótkoterminowe względem jednostek niepowiązanych i wynikały z bieżącej działalności Instytutu.

Na sumę zobowiązań występujących na koniec 2017 r. składały się zobowiązania:

- z tytułu dostaw i usług na kwotę 616 162,11 zł (w tym wadła, koszty delegacji, nadpłaty za faktury IS – 73 657,15 zł);
- z tytułu podatków, cel, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych na kwotę 683 053,90 zł;
- z tytułu zaliczek otrzymanych na dostawy i usługi na kwotę 282 038,36 zł.

Kwota zobowiązań wymagalnych Instytutu na 31 grudnia 2017 r. wynosiła 23 318, 81 zł, co stanowiło 1,47 % zobowiązań Instytutu na ten dzień. Były to zobowiązania z tytułu dostaw i usług i podobnie jak

⁶ Postanowienie Nr 23/18 o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego i podziale zysku Instytutu badawczego o nazwie Instytut Spawalnictwa w Gliwicach za 2017 r.

⁷ Wskaźnik bieżącej płynności IS za 2016 r. wyniósł 4,88, a za 2015 r. 3,52.

⁸ W tym odsetki od lokaty kończącej się 31 grudnia 2018 r., wyliczone na dzień 14 listopada tego roku.

pozostałe, niewymagalne na 31 grudnia 2017 r. zobowiązania Instytutu z tego tytułu zostały uregulowane w styczniu 2018 r.

Instytut w 2017 r. terminowo regulował zobowiązania publicznoprawne. W latach 2016-2017 IS nie korzystał z kredytów bankowych, nie udzielił również zaliczek, kredytów i świadczeń o podobnym charakterze osobom wchodzącym w skład organów zarządzających, nadzorujących i administrujących Instytutu.

12. W Instytucie od 2015 r. utrzymuje się wysoki poziom należności przeterminowanych, co znajduje również odzwierciedlenie w wysokości dokonywanych odpisów aktualizujących wartość należności.

Na koniec 2017 r. stan należności Instytutu z tytułu dostaw i usług wykazany w bilansie wynosił 1 773 875 zł (w porównaniu do początku roku uległ zwiększeniu o 2,39 %), z czego kwota 857 115 zł dotyczyła należności, których termin płatności minął. Ponadto w odniesieniu do należności w kwocie 1 466 228 zł utworzony został odpis aktualizujący (stan na 31 grudnia 2017 r.). Wartość należności objętych odpisem aktualizującym w porównaniu ze stanem na koniec 2016 r. wzrosła o 13,65 %. W odniesieniu do należności o wartości 1 285 312 zł prowadzone były postępowania sądowe, egzekucyjne i inne o charakterze windykacyjnym.

W kwestii wysokiego stanu należności przeterminowanych Dyrektor Instytutu wyjaśnił⁹, że IS wykonuje różne prace w roku dla prawie 3000 podmiotów gospodarczych, które są zależne finansowo od dynamiki przepływu płatności w ramach wykonywanej inwestycji i w przypadku „zatorów” nie są w stanie wywiązać się z zobowiązań finansowych. Zdaniem Dyrektora Instytutu mając na uwadze dywersyfikację przychodów i skalę prac, jakie wykonuje IS, nie ma to kluczowego znaczenia dla płynności finansowej, chociaż powoduje trudności w ściąganiu należności. Jednocześnie Dyrektor IS podkreślił, że mimo wysokiej kwoty należności wykazywanej co roku w sprawozdaniu finansowym Instytut nie doprowadza do przedawnienia tych należności i w większości je odzyskuje.

Dane w *Dodatkowych informacjach i objaśnieniach* załączonych do sprawozdania finansowego Instytutu za 2017 r. wskazują, że koszty z tytułu należności umorzonych i przedawnionych wyniosły 13 324 zł.

Dyrektor Instytutu udzielając wyjaśnień na temat sposobów monitorowania stanu należności i działań windykacyjnych przez IS, poinformował również o zaangażowaniu kierowników zakładów badawczych w te procesy. Polega ono na comiesięcznym raportowaniu o niezapłaconych w ich komórkach fakturach, co w powiązaniu z istniejącym systemem premiowania skłania kierowników do mobilizowania ich partnerów przemysłowych do wywiązywania się z zobowiązań, a z drugiej strony pozwala na nieprzyjmowanie kolejnych zleceń lub uzależnianiu dalszej współpracy od uregulowania należności.

Kwota należności głównych dochodzonych przez Instytut na drodze sądowej w 2016 r. wynosiła 199 022,55 zł, natomiast w 2017 r. – 227 995,64 zł. Kwota należności głównych wyegzekwowanych na drodze sądowej w 2016 r. wynosiła 7 167,70 zł, a w roku 2017 – 22 530,03 zł. Koszty opłat sądowych wyniosły: w roku 2016 – 5 727 zł, w roku 2017 – 4 843 zł.

Według stanu na 14 listopada 2018 r. nie toczyło się żadne postępowanie sądowe, w którym Instytut byłby stroną pozwaną.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, w szczególności utrzymujący się wysoki stan należności przeterminowanych i małe kwoty należności odzyskiwanych na drodze sądowej, zasadnym jest poddanie analizie stosowanych sposobów i narzędzi zarządzania wierzytelnościami w celu wypracowania skuteczniejszych metod ich odzyskiwania, skrócenia czasu zwindykowania należnych kwot i ograniczenia ryzyka ich przedawnienia.

⁹ Pismo Dyrektora Instytutu do ZK z 12.10.2018 r.

13. W 2017 r. Instytut otrzymał z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego środki w łącznej kwocie 3 498 760 zł, w tym:

- dotację podmiotową na utrzymanie potencjału badawczego (dotacja bazowa), otrzymaną zgodnie z Informacją nr 6577/E-143/S/2017 z 14 lutego 2017 r. w kwocie 3 470 460,00 zł;
- dotację celową na prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich („dotacja dla młodych naukowców”), otrzymaną zgodnie z Informacją nr 6577/E-143/M/2017 z 18 kwietnia 2017 r. w kwocie 28 300,00 zł.

W latach 2015-2017 Instytut w pełni wykorzystywał przyznane mu środki z ww. dotacji, w roku, na który je przyznano.

Ponadto, Instytut prowadził w 2017 r. 9 projektów, na realizację których otrzymał dotacje z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (6 projektów), Narodowego Centrum Nauki (1 projekt), Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych (1 projekt) oraz Komisji Europejskiej i Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (1 projekt). Na realizację tych przedsięwzięć Instytut wydatkował w 2017 r. środki z dotacji w łącznej wysokości 1 111 236,73 zł, a do 30 września 2018 r. – 1 428 317,60 zł. Na ten dzień Instytut zrealizował 6 projektów, a 3 projekty były w trakcie realizacji.

14. Operacje gospodarcze związane z dotacjami były prawidłowo ewidencjonowane na wyodrębnionych kontach księgowych.

15. Nie stwierdzono nieprawidłowości przy zawieraniu umów cywilnoprawnych.

W 2017 r. Instytut zawarł łącznie 499 umów cywilnoprawnych, w tym.

- 104 umowy zlecenia na łączną kwotę 345 535 zł;
- 395 umów o dzieło na łączną kwotę 528 691 zł, w tym 135 umów z 45 pracownikami na kwotę 60 797 zł.

W 2018 r. do 30 września Instytut zawarł łącznie 309 umów cywilnoprawnych, w tym:

- 76 umów zlecenia na łączną kwotę 221 522 zł;
- 233 umowy o dzieło na łączną kwotę 390 363 zł, w tym 98 umów z 38 pracownikami na kwotę 38 363 zł.

Wartość umów w stosunku do wynagrodzeń ogółem w 2017 r. wyniosła 7,59% (874 226 zł / 11 517 571,14 zł), w tym z pracownikami Instytutu 0,53 % (60 797 zł / 11 517 571,14 zł).

Zakres przedmiotowy wszystkich umów cywilnoprawnych związany był z zadaniami realizowanymi przez Instytut i w większości umów z podmiotami zewnętrznymi dotyczył prowadzenia zajęć, wykładów i egzaminowania na kursach organizowanych przez IS.

Zbadano 15 umów o dzieło zawartych z pracownikami Instytutu w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 października 2018 r. na łączną kwotę 16 202 zł, co stanowi 16,34 % wartości umów zawartych w tym okresie z osobami zatrudnionymi w IS, w tym 10 umów z 2017 r. na kwotę 12 313 zł i 5 umów z 2018 r. na kwotę 3 889 zł¹⁰

Ustalono, że umowy zostały zawarte celowo, tj. przedmioty umów były związane z zadaniami realizowanymi przez Instytut i obejmowały trzy rodzaje zleceń: tłumaczenia artykułów z zakresu spawalnictwa z języków obcych na polski i odwrotnie, przygotowywanie opracowań do publikacji w Biuletynie Instytutu Spawalnictwa oraz referatów i innych materiałów na seminaria i konferencje na temat spawalnictwa. Zakresy obowiązków pracowników nie pokrywały się z przedmiotem umów.

¹⁰ Próbie dobrano w sposób celowy, wskazując umowy o najwyższej wartości zawarte z 15 różnymi pracownikami Instytutu: umowy z 2017 r. – UZL/000034/17, UZL/000047/17, UZL/000038/17, UZL/000176/17, UZL/000034/17, UZL/000046/17, UZL/000037/17, UZL/000029/17, UZL/000134/17, UZL/000051/17; umowy z 2018 r. – UZL/000282/18, UZL/000179/18, UZL/000178/18, UZL/000104/18, UZL/000142/18

Biorąc pod uwagę liczbę umów zawartych z pracownikami należy zauważyć, że zasadą powinno być wykonywanie przez pracowników zadań na podstawie i w ramach stosunku pracy. Zakresy powierzanych pracownikom zadań powinny być określone, a w razie potrzeb modyfikowane w taki sposób, by jak najpełniej zaspokajać potrzeby Instytutu. Co do zasady realizacja dodatkowych zadań nie powinna być przedmiotem umów cywilnoprawnych, natomiast w przypadku zaistnienia uzasadnionych okoliczności, należałoby w szczególności wziąć pod uwagę inne formy wynagradzania pracowników za wykonanie dodatkowych zadań, np. poprzez przyznanie dodatków zadaniowych, itp.

Umowy sporządzone zostały według ustalonego wzorca i zawierały postanowienia zobowiązujące do wykonania prac poza godzinami pracy w Instytucie oraz zapisy dotyczące prawa dochodzenia przez Instytut kar umownych za każdy dzień opóźnienia. Umowy zostały podpisane przez dyrektora oraz głównego księgowego, wykonane prace odebrane bez zastrzeżeń i rozliczone, a zobowiązania uregulowane w terminach wynikających z umów.

16. W trakcie oględzin programu finansowo-księgowego wykorzystywanego w Instytucie stwierdzono, że księgi rachunkowe za 2017 r. są zamknięte i nie ma możliwości ich edytowania.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 uor, Instytut posiadał „Zasady rachunkowości Instytutu Spawalnictwa”, wprowadzone zarządzeniem nr 6/2014 Dyrektora Instytutu z dnia 30 grudnia 2014 r. Zasady rachunkowości sporządzone zostały w języku polskim i zawierały wszystkie elementy wymienione w ww. przepisie.

17. Kontrola finansowa była sprawowana prawidłowo.

W Instytucie wdrożono instrukcję sporządzania, obiegu i kontroli oraz przechowywania dokumentów, ustalającą m.in. zasady sporządzania, korygowania i kontroli dokumentów księgowych (Instrukcja nr IS-PW1-01, wydanie 9, 10 i 11).

Kontrolą objęto:

- 100 faktur z 2017 r. na łączną kwotę 4 194 441,01 zł, stanowiącą 51,09% sumy (ogółu) zobowiązań wynikających z faktur z 2017 r.,
- 10 faktur z 2018 r. na łączną kwotę 1 314 424,18 zł, stanowiącą 21,9% sumy zobowiązań wynikających z faktur wystawionych do 31 października 2018 r.

Zbadane dowody księgowe spełniły wymogi art. 21 i 22 uor – były rzetelne i kompletne, w szczególności zawierały stwierdzenie sprawdzenia pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia (dekretecja) oraz zostały zatwierdzone do wypłaty. Czynności te zostały wykonane przez upoważnionych pracowników Instytutu.

18. Plan finansowy 2017 r. został zrealizowany na poziomie ponad 102,5 % po stronie przychodów (osiągnięte przychody – 26 347 267,02 zł), natomiast koszty wyniosły 97 % założeń planowych (poniesione koszty – 23 889 396,97 zł). Zysk netto osiągnięty za ten okres wyniósł 2 430 858,17 zł i był wyższy od planowanego o 103%. W badanym okresie plan finansowy był zmieniany¹¹.

Plan finansowy Instytutu na 2018 r. po stronie przychodów został zaprojektowany na poziomie 103,1% planu roku 2017 (100,58% wykonanych przychodów), natomiast po stronie kosztów w wysokości faktycznego wykonania kosztów w 2017 r., tj. 97% planu minionego roku.

19. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zbadanym zamówieniu publicznym zrealizowanym w trybie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹².

W okresie objętym kontrolą w Instytucie udzielono 5 zamówień publicznych o wartości szacunkowej powyżej 30 tys. euro (3 w 2017 r. i 2 w 2018 r.).

¹¹ Uchwała Rady Naukowej Instytutu Spawalnictwa w Gliwicach z dnia 25 kwietnia 2017 r. pozytywnie opinująca „Plan rzeczowo-finansowy Instytutu Spawalnictwa na 2017 rok”.

¹² Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1986).

Kontrolą objęto dokumentację postępowania przeprowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego o najwyższej kwocie udzielonego zamówienia – 609 097,60 zł, co stanowi 31,63% łącznej wartości ww. 5 zamówień publicznych. Przedmiotem badanego zamówienia były usługi drukarskie.

Postępowanie to zostało przeprowadzone zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych oraz zarządzeniem nr 2.1/2014 Dyrektora Instytutu Spawalnictwa z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie zasad udzielania zamówień publicznych w Instytucie Spawalnictwa.

Kontrolą objęto 10 zamówień (zakupów) o wartości poniżej 30 tys. euro zrealizowanych w 2017 r. I ustalono, że zamówienia te zostały przeprowadzone zgodnie z zasadami ustalonymi w rozdziale V Instrukcji sporządzania, obiegów i kontroli oraz przechowywania dokumentów.

Roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach w 2017 r.¹³ zostało sporządzone i przekazane Prezesowi UZP przez Instytut w wymaganym terminie.

20. W badanym okresie Instytut nie dokonywał czynności prawnych na podstawie art. 17 ustawy oib, tj.:

- nie rozporządzał składnikami aktywów trwałych o wartości rynkowej przekraczającej równowartości kwoty 200 000 zł w trybie art. 17 ust. 1 oib;
- nie dokonywał sprzedaży środków trwałych w trybie art. 17 ust. 2 oib.

21. Instytut nie był zaangażowany kapitałowo w spółki prawa handlowego, zatem wymogi ustalone w art. 28 ust. 1 i 2 ustawy oib, dotyczące zakazu nabywania akcji, udziałów i świadczenia pracy na rzecz takich spółek przez dyrekcję i kierownictwo Instytutu, nie miały zastosowania.

Instytut nie tworzył spółek prawa handlowego.

B. Organizacja i jakość pracy

Struktura organizacyjna po zmianach dokonanych w 2017 r. była adekwatna do zadań realizowanych przez Instytut. Organizacja pracy, tj. podział na komórki organizacyjne, pozwalała na pełną realizację zadań ustawowych i statutowych. Przeprowadzone zmiany struktury organizacyjnej były uzasadnione i służyły dostosowaniu struktury organizacyjnej do zachodzących procesów w działalności Instytutu. Regulacje wewnętrzne obowiązujące w Instytucie były opiniowane zgodnie z ustawą oib i ustawą Kodeks pracy.

Uzyskana przez IS kategoria naukowa B w ostatniej ocenie działalności naukowej i badawczo-rozwojowej (2017 r.) dokonanej przez Ministra Nauk i Szkolnictwa Wyższego nie powinna być zadowalająca dla Instytutu. Wyniki kontroli potwierdzają, iż zasadne jest podjęcie przez Kierownictwo IS starań w celu uzyskania wyższej kategorii naukowej.

Liczba pracowników naukowych w latach 2015-2017 oraz w pierwszej połowie 2018 r. pozostawała na stabilnym poziomie. Instytut w 2017 r. uzyskał 6 patentów, zarejestrował jeden wzór użytkowy, zamieścił 11 publikacji w punktowanych czasopiśmie naukowych, sporządził 1 monografię oraz uzyskał 4 nagrody za działalność B+R. Ponadto, w 2017 r. Instytut zorganizował 7 konferencji naukowych oraz wziął udział w 16 konferencjach.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w wyborze i funkcjonowaniu Rady Naukowej. Prawidłowo, tj. zgodnie z przepisami ustawy oib, dokonano wyborów rzecznika dyscyplinarnego i komisji dyscyplinarnej.

22. Kluczowym elementem dla prawidłowej realizacji zadań statutowych Instytutu jest wysoko wykwalifikowana kadra. W 2017 r. w Instytucie zatrudnionych było ogółem 146 pracowników. Z tej liczby 25% stanowili pracownicy naukowcy, 1% – pracownicy badawczo-techniczni, 47% – pracownicy inżynieryjno-techniczni. Są to pracownicy zatrudnieni przy realizacji badań naukowych i prac wdrożeniowych i ich udział w ogólnej liczbie zatrudnionych w 2017 r. wyniósł 73% i utrzymywał się na zbliżonym poziomie w porównaniu z 2016 r. (71%) i 2015 r. (70%).

¹³ Numer referencyjny nadany przez UZP – ZP-SR/30796-2017.

Wszyscy pracownicy IS byli zatrudnieni na podstawie umowy o pracę.

Liczba pracowników Instytutu ogółem zmniejszyła się w 2017 r. względem 2016 r. o 5,8%, a względem 2015 r. – o 6,4%. Zatrudnienie w 2017 r. w grupie pracowników naukowych uległo zmniejszeniu o 3 etaty. W pierwszej połowie 2018 r. liczba pracowników naukowych w Instytucie zwiększyła się o 2 asystentów. W latach 2015-2017 liczba pracowników naukowych IS pozostawała na zbliżonym poziomie (odpowiednio: 36, 39, 36 osób), a ich udział w liczbie zatrudnionych ogółem wynosił odpowiednio 23,1 %, 25,1 %, 24,6 %. Zatrudnienie w grupie pracowników administracyjno-ekonomicznych utrzymywało się na stałym poziomie i stanowiło w latach 2015-2017 odpowiednio 17,3 %, 17,4 % i 17,8 % zatrudnienia ogółem.

Stan i strukturę zatrudnienia w badanym zakresie przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Wyszczególnienie	30.09.2018 r.	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
1.	Stan zatrudnienia ogółem, w tym:	149	146	155	156
	Pracownicy naukowcy, w tym:	38	36	39	36
	- na stanowisku profesora zwyczajnego	1	1	1	1
	- na stanowisku profesora nadzwyczajnego	6	6	6	6
	- na stanowisku profesora wizytującego	—	—	—	—
	- na stanowisku adiunkta	14	14	16	16
	- na stanowisku asystenta	17	15	16	13
2.	Pracownicy badawczo-techniczni	2	2	4	4
3.	Pracownicy Inżynieryjno-techniczni	68	69	67	70
4.	Pracownicy administracyjno-ekonomiczni	27	28	27	27
5.	Pracownicy biblioteczni i pracownicy dokumentacji naukowej	—	—	—	—
6.	Pracownicy na stanowiskach robotniczych	11	11	11	11
7.	Pracownicy na stanowiskach obsługi i innych	3	2	7	8

Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora¹⁴, w ostatnich 3 latach występuje pewna rotacja pracowników, związana z naturalnymi odejściami na emerytury, lecz nie obserwuje się znaczącej rotacji pracowników z innych powodów, a w związku z tym nie występuje ryzyko luki kadrowej wśród pracowników naukowych. W okresie objętym kontrolą zatrudniono w Instytucie trzech magistrów inżynierów i dwóch techników. W latach 2015-2017 r. trzech pracowników obroniło prace doktorskie. Dzięki wspieraniu aktywności naukowej pracowników IS, kolejni pracownicy prowadzą badania naukowe i przygotowują prace naukowe, w tym dwie prace habilitacyjne.

Dyrektor IS wskazał, że Instytut przykłada dużą wagę do rozwoju i pozyskiwania kadry naukowej. Podejmowanych jest szereg działań w celu umożliwienia rozwoju kadry i zapobieżenia powstaniu luk pokoleniowej, w tym m.in. zgodnie z obowiązującym ZUZP, prowadzący prace badawcze, otrzymują comiesięczne dodatki (wysokość uzależniona jest od złożoności problematyki przedsięwzięcia badawczego, jego budżetu i wielkości zespołu badawczego), istnieje system wspierania aktywności naukowo-badawczej poprzez przyznawanie premii doraźnych za wykonanie szczególnie ważnych zadań wynikających z potrzeb Instytutu, w tym za pozyskanie i realizację projektów badawczych, a także stypendiów naukowych, doktorskich i habilitacyjnych przyznawanych przez Dyrektora Instytutu, po zaopiniowaniu przez Radę Naukową. Przyznawane są również premie za zdobywanie stopni naukowych. W ZUZP przewidziano comiesięczne dodatki naukowe, które są wypłacane doktorom, doktorom habilitowanym i profesorom. Przygotowywane we wszystkich komórkach organizacyjnych coroczne plany szkoleń, uwzględniają m.in. zdobywanie stopni naukowych.

23. Instytut w 2017 r. uzyskał 6 patentów (2016 r. – 3 patenty, 2015 r. – 7 patentów), zarejestrował jeden wzór użytkowy, zamieścił 11 publikacji w punktowanych czasopismach naukowych (2016 r.-18

¹⁴ Wyjaśnienia Dyrektora dot. realizowanych działań dot. rozwoju kadry.

publikacji, 2015 r. – 14 publikacji), sporządził 1 monografię oraz uzyskał 4 nagrody za działalność B+R (2016 r. – 4 nagrody, 2015 r. – 3 nagrody).

Ponadto, w 2017 r. Instytut zorganizował 7 konferencji naukowych oraz wziął udział w 15 konferencjach. Do 30 września 2018 r. IS uzyskał 5 patentów, zarejestrował 1 wzór użytkowy oraz zamieścił 3 publikacje w punktowanych czasopiśmie naukowych.

24. Przeprowadzone w 2017 r. zmiany struktury organizacyjnej były uzasadnione i służyły dostosowaniu struktury organizacyjnej do zachodzących procesów w działalności Instytutu.

W 2017 r. struktura organizacyjna IS podlegała zmianom, wynikającym m.in. ze zwiększenia zakresu zagadnień, którymi zajmował się Ośrodek Kształcenia i Nadzoru Spawalniczego (dalej: Ośrodek). Z Ośrodka wydzielono część zajmującą się wiedzą z zakresu badań nieniszczących i utworzono Zakład Badań Nieniszczących. Pozostała część przyjęła nazwę Ośrodka Obsługi Spawalnictwa Krajowego (IK). Z Działu Technicznego wydzielono sekcję zaopatrzenia i zbytu i nowemu działowi nadano nazwę Dział Zaopatrzenia i Zbytu oraz Zamówień Publicznych, który przyporządkowano do pionu Głównego Księgowego¹⁶. Instytut nie posiada oddziałów.

25. Struktura organizacyjna IS, po zmianach, była zgodna ze Statutem, adekwatna do zadań realizowanych przez Instytut i umożliwiała ich pełną realizację. Wszystkie zadania określone w Statucie były przypisane do komórek organizacyjnych ujętych w strukturze organizacyjnej IS. Na strukturę organizacyjną Instytutu składały się zakłady, działy, ośrodki, laboratoria oraz stanowiska samodzielne.

26. W okresie objętym kontrolą funkcje kierownicze w IS poza Dyrektorem Instytutu sprawował Zastępca Dyrektora¹⁶. Stanowisko to było obsadzone do 8 lipca 2018 r.¹⁷. Do zakończenia czynności kontrolnych nie powołano nowego Zastępcy Dyrektora. Z dniem 8 lutego 2019 r. Minister Przedsiębiorczości i Technologii powołał Zastępcę Dyrektora Instytutu Spawalnictwa.

27. Organizację pracy w Instytucie w okresie objętym kontrolą regulowały: Statut Instytutu Spawalnictwa zatwierdzony przez Ministra Rozwoju i Finansów w dniu 17 maja 2017 r. oraz regulacje wewnętrzne, w tym:

- a) Regulamin Organizacyjny Instytutu, wprowadzony zarządzeniem Dyrektora¹⁸ ze zmianami z zachowaniem wymogu określonego w art. 6 ust. 4 ustawy oib, tj. ich ustalenia po zasięgnięciu opinii Rady Naukowej IS oraz Zakładowych Organizacji Związkowych;
- b) Regulamin pracy Instytutu, wprowadzony zarządzeniem Dyrektora¹⁹ z zachowaniem wymogu określonego w art. 104² § 1 ustawy Kodeks pracy, tj. zaopiniowania przez Zakładową Organizację Związkową;
- c) Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy wpisany do Rejestru Zakładowych Układów Zbiorowych Pracy w dniu 14 grudnia 2011 r.²⁰;
- d) Regulamin Gospodarowania Zakładowym Funduszem Świadczeń Socjalnych ze zmianami, wprowadzony zarządzeniem Dyrektora²¹ z zachowaniem wymogu określonego w art. 27 ust. 1

¹⁶ Wyjaśnienia Dyrektora dot. zmian schematu organizacyjnego z dnia 25.10.2018 r.

¹⁶ Pismo Dyrektora IS z dnia 29.12.2000 r. znak IP/204/2000 - Powołanie Zastępcy Dyrektora IS.

¹⁷ Pismo Dyrektora IS z dnia 5.04.2018 r. znak DI/0458/2018 – Informacja dot. wniosku Zastępcy Dyrektora IS o rozwiązanie stosunku pracy z dniem 8.07.2018 r. Pismo MPIT z dnia 17.05.2018 r., znak DNP- IV.0111.25.5.2018 – Odwołanie Zastępcy Dyrektora IS.

¹⁸ Zarządzenie nr 3/2011 Dyrektora IS z dnia 30.03.2011 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego IS. Aneks nr 1 z 21.03.2012 r., Aneks nr 2 z 4.05.2015 r., Aneks nr 3 z 18.07.2015 r., Aneks nr 4 z 26.04.2017 r.

¹⁹ Zarządzenie nr 1/2016 Dyrektora Instytutu Spawalnictwa z dnia 5.02.2016 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu pracy IS.

²⁰ Tekst jednolity ZUZP z dn. 29.12.1992 r. (obejmujący Protokoły dodatkowe nr 1-17), ze zmianami Protokołami dodatkowymi do ZUZP-u Nr 18-19.

²¹ Zarządzenie nr 3/2008 Dyrektora Instytutu Spawalnictwa z dnia 18.04.2008 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Gospodarowania Zakładowym Funduszem Świadczeń Socjalnych w IS, Aneks nr 1 z 25.05.2009 r., Aneks nr 2 z 12.05.2010 r., Aneks nr 3 z 22.06.2011 r., Aneks nr 4 z 14.06.2012 r., Aneks nr 5 z 14.06.2013 r., Aneks nr 6 z 24.02.2014., Aneks nr 7 z 30.05.2014 r., Aneks nr 8 z 12.06.2015 r., Aneks nr 9 z 3.03.2017 r.

ustawy o związkach zawodowych, tj. po zaopiniowaniu przez Zakładową Organizację Związkową;

- e) Regulamin zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych ze zmianą, wprowadzony zarządzeniem Dyrektora²² po zaopiniowaniu przez Radę Naukową, zgodnie z art. 24 ust. 1a ustawy oib.

28. Nieprawidłowością było to, że nie wszyscy pracownicy potwierdzili fakt zapoznania się z Regulaminem pracy IS.

Zgodnie z § 2 ust 2 Regulaminu pracy w IS, pracodawca zapoznaje z Regulaminem Pracy każdego przyjmowanego pracownika przed rozpoczęciem pracy. Spełnienie powyższego obowiązku zweryfikowano na podstawie zawartości teczek akt osobowych pracowników Instytutu. Analizie poddano 15 ze 149 teczek dokumentacji osobowej pracowników Instytutu z różnych komórek organizacyjnych. W jednym przypadku stwierdzono brak oświadczenia o zapoznaniu się z Regulaminem pracy IS (akta osobowe głównego specjalisty inżynierijno-technicznego), co stanowi naruszenie art. 104^a § 2 Kodeksu pracy.

29. W wykonaniu postanowień art. 44 ust. 4 i art. 50 ustawy oib Dyrektor IS ustanowił regulamin oceny okresowej dorobku naukowo-technicznego pracowników naukowych i badawczo-technicznych w Instytucie Spawalnictwa (dalej: Regulamin)²³.

Ostatnia ocena dorobku naukowego i technicznego pracowników naukowych i badawczo-technicznych przeprowadzona została w 2016 r. i objęła ogółem 35 pracowników, z tego 6 pracowników naukowych na stanowiskach profesora nadzwyczajnego, 12 pracowników na stanowisku adiunkta, 11 pracowników na stanowisku asystenta oraz 6 pracowników zatrudnionych na stanowiskach badawczo-technicznych.

Wszyscy oceniani pracownicy otrzymali oceny pozytywne²⁴ (74,4% ocenianych – wynik bardzo dobry, 14,2% ocenianych – wynik dobry, 11,4 % – wynik dostateczny). Zgodnie z § 3 ust. 1 lit. C Zarządzenia Dyrektora wprowadzającego Regulamin oceny dorobku pracowników dokumentacja oceny dorobku została przekazana do działu Spraw Pracowniczych. Uchwałą z dnia 31 marca 2016 r. Rada Naukowa zatwierdziła wyniki dokonanej oceny.

30. Negatywnie należy ocenić obniżenie kategorii naukowej przez Instytut z A do B.

Podczas oceny przeprowadzonej w 2013 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznał Instytutowi kategorię naukową A²⁵. W wyniku kategoryzacji jednostek naukowych, przeprowadzonej w 2017 r., Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego decyzją Nr 297/KAT/2017 przyznał Instytutowi kategorię naukową B, od której Instytut złożył odwołanie²⁶. Decyzja o kategorii naukowej została przez Ministra utrzymana²⁷.

Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora²⁸ zdecydowana większość osiągnięć Instytutu przedstawionych do oceny została wysoko oceniona przez Ekspertów, jednakże niektóre przyjęte w procedurze parametry oceny zdecydowanie nie pasowały do aktywności Instytutu. W opinii Dyrektora przyjęte kryteria nie pozwoliły wykazać wszystkich możliwości Instytutu i świadczonych usług badawczych. Jedną z przyczyn obniżenia kategorii mogło być przyporządkowanie w kryterium IV osiągnięcia pn.:

²² Zarządzenie nr 3/2016 Dyrektora Instytutu Spawalnictwa z dnia 31.03.2016 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych Instytutu Spawalnictwa. Aneks nr 1 z dnia 8.12.2017 r.

²³ Zarządzenie nr 13/2016 Dyrektora Instytutu Spawalnictwa z dnia 09.12.2016, zmienione Aneks nr 1 z dnia 16.05.2018 r.

²⁴ Przy skali ocen, w odniesieniu do średniej arytmetycznej ocen komórek (> 75 % wynik - bardzo dobry, >50% - 75 - dobry, >25-50 - dostateczny, ≤25% - niezadowolający).

²⁵ Decyzja MNiSW Nr 311/KAT/2013 z dnia 24.10.2013 r.

²⁶ Wniosek z dnia 1.12.2017 r.

²⁷ Decyzja MNiSW Nr ODW-297/KAT/2018 z dnia 30.06.2018 r.

²⁸ Wyjaśnienia Dyrektora z dnia 25.10.2018 r. dot. działań związanych z parametryzacją Instytutu (2012-2016).

Monografia „Napawanie. Materiały, technologia, modelowanie matematyczne” do grupy drugiej oceny W opinii Dyrektora w/w monografia powinna być przyporządkowana do pierwszej grupy oceny. Takie przyporządkowanie wzbogaciłoby zestaw osiągnięć Instytutu ocenianych w ramach pierwszej grupy, a w przypadku zaakceptowania i pozytywnej oceny przez Ekspertów mogłoby zwiększyć liczbę punktów i przyczynić się do zaliczenia Instytutu do kategorii naukowej A.

Zasadne jest podjęcie przez Kierownictwo Instytutu starań w celu uzyskania przez Instytut wyższej kategorii naukowej.

31. W okresie objętym kontrolą w IS działała Rada Naukowa kadencji na lata 2015 -2019 oraz na lata 2017-2021.

Rada Naukowa kadencji 2015-2019 ukonstytuowała się na posiedzeniu w dniu 16 lipca 2015 r.²⁹. W związku ze zmianą ustawy oib kadencja Rady uległa skróceniu i zakończyła się 10 sierpnia 2017 r.

Wybory do Rady kadencji 2017-2021 przeprowadzono 24 maja 2017 r. oraz 31 sierpnia 2017 r.³⁰. Tryb wyboru do Rady określony został przez Dyrektora w zaopiniowanym przez Radę Naukową Regulaminie wyborów do Rady Naukowej Instytutu. Wybory przeprowadziła Komisja Wyborcza powołana przez Dyrektora IS³¹ postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2017 r. Rada Naukowa kadencji 2017-2021 ukonstytuowała się na posiedzeniu w dniu 28 września 2017 r.³², na którym wybrano przewodniczącego, zastępców i sekretarza RN.

32. Zgodnie z art. 30 ust. 8 ustawy oib Rada Naukowa kadencji na lata 2017 - 2021 działała na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu, który zatwierdzono na posiedzeniu Rady w dniu 28 września 2017 r.³³. Skład Rady Naukowej (20 członków) był zgodny z art. 30 ust. 1 ustawy oib.

W 2017 r. odbyły się łącznie 3 posiedzenia RN obu kadencji, na których podjęto 14 uchwał. W pierwszym półroczu 2018 r. odbyło się 1 posiedzenie, na którym podjęto 7 uchwał. Na podstawie analizy dokumentacji, uchwał oraz treści protokołów z posiedzeń Rady Naukowej stwierdzono, że wszystkie jej działania dotyczyły zadań wymienionych w art. 29 ust. 2 ustawy oib.

33. Nie stwierdzono nieprawidłowości w powołaniu komisji dyscyplinarnej i rzecznika dyscyplinarnego w Instytucie.

W okresie objętym kontrolą Komisja dyscyplinarna w IS działała nieprzerwanie. Tryb wyboru i skład Komisji dyscyplinarnej był zgodny z art. 55 ust. 1 ustawy oib oraz § 11 ust. 3 Statutu IS. W dniu 23 kwietnia 2015 r. Dyrektor IS dokonał wyboru 3 członków Komisji dyscyplinarnej³⁴.

Tryb wyboru rzecznika dyscyplinarnego był zgodny z wymogami art. 57 ust. 1 ustawy oib. Rzecznik powołany przez Radę Naukową spełniał kryteria określone w art. 57 ust. 1 ustawy.

34. Prace realizowane w ramach działalności podstawowej oraz w ramach działalności innej niż podstawowa były zgodne z zadaniami określonymi w Statucie Instytutu. Kontrola dokumentacji dotycząca działalności podstawowej i innej niż podstawowa³⁵ wykazała, że zakres i tematy wszystkich objętych analizą prac zgodne były z zadaniami określonymi w Statucie.

²⁹ Protokół z posiedzenia RN w dniu 16.07.2015 r.

³⁰ Protokół wyborów do RN IS IX kadencji z dnia 24.05.2017 r. oraz z dnia 31.08.2017 r. (powtórne wybory).

³¹ Zarządzenie nr 3/2017 Dyrektora z dnia 26 kwietnia 2017 r. w sprawie powołania Komisji Wyborczej w celu przeprowadzenia wyborów do Rady Naukowej IS.

³² Protokół z I posiedzenia RN IS w dniu 28 września 2017 r.

³³ Uchwała Rady Naukowej z dnia 28.09.2017 r. w sprawie przyjęcia regulaminu Rady Naukowej kadencji 2017-2021.

³⁴ Zarządzenie nr 5/2015 Dyrektora Instytutu Spawalnictwa z dnia 23 kwietnia 2015 r. w sprawie powołania Komisji Dyscyplinarnej oraz powołania Rzecznika Dyscyplinarnego.

³⁵ Statut IS, Plan finansowy na 2017 rok, Sprawozdanie Dyrektora z wykonania zadań w 2017 r. oraz informacje udzielone przez Dyrektora Instytutu.

C. Jakość zarządzania

W Instytucie wdrożono istotne elementy systemu zarządzania. Procesy zarządzania w Instytucie były wspierane przez wprowadzone przez Dyrektora mechanizmy i Instrumenty, na które składały się wewnętrzne regulacje, utrzymywany system zarządzania jakością, narzędzia informatyczne i rozwiązania organizacyjne. System zarządzania jakością w Instytucie podlega corocznym przeglądom.

Sformułowano misję i opracowano strategię działania Instytutu. Stanowiły one podstawę systemu planowania w IS, obejmującego m.in. kierunkowe plany tematyczne badań naukowych oraz roczny plan działalności.

Ryzyka związane z prowadzoną działalnością zostały zidentyfikowane i były monitorowane przez Kierownictwo Instytutu. Zapewnione zostało monitorowanie realizacji celów. Wdrożono mechanizmy służące utrzymaniu ciągłości działania na wypadek nieprzewidzianych wydarzeń oraz zapewnieniu bezpieczeństwa danych i systemów informatycznych.

IS wdrożył system zarządzania jakością w oparciu o normy ISO. Dokumentacja systemów zarządzania jakością (SZJ) zbudowana jest na podstawie norm ISO i składa się z ksiąg jakości, procedur systemowych i instrukcji. Całość systemu zarządzania w IS opisują regulaminy, procedury i instrukcje oraz dokumenty SZJ Laboratorium i Ośrodka Certyfikacji. W Instytucie wdrożono system informatyczny zapewniający dostęp użytkownikom do zarządzeń, procedur i innych dokumentów związanych z działalnością Instytutu.

Stan prawny nieruchomości Instytutu był uregulowany. Dla wszystkich obiektów budowlanych IS prowadzone były książki obiektów budowlanych oraz realizowano kontrole w myśl przepisów Prawa Budowlanego. Nieprawidłowością było niezawiadomienie organu nadzoru budowlanego o przeprowadzeniu kontroli obiektu budowlanego o powierzchni dachu przekraczającej 1000 m², co stanowiło naruszenie art. 62 ust 1 pkt 3 ustawy Prawo budowlane.

35. W Instytucie Instrumentem wspierającym zarządzanie jest system zarządzania jakością (SZJ), realizowany w oparciu o wymagania norm ISO.

Całość systemu zarządzania w IS opisują regulaminy, procedury i instrukcje, dokumenty SZJ Laboratorium Badawczego Spawalnictwa i Ośrodka Certyfikacji oraz Zarządzenia Dyrektora i Wytyczne Instytutu. Jakość zarządzania Instytutem wspierał wdrożony, certyfikowany i utrzymywany system zarządzania jakością realizowany w oparciu o wymagania norm ISO 9001. W obszarze Ośrodka Certyfikacji funkcjonują systemy jakości autoryzowane przez organizacje międzynarodowe (Europejską Federację Spawalniczą oraz Międzynarodowy Instytut Spawalnictwa).

Instytut Spawalnictwa jako jedyna tego typu placówka w Polsce jest Autoryzowaną Organizacją Krajową (ANB) – w Europejskiej Federacji Spawalniczej (EWF) i Międzynarodowym Instytucie Spawalnictwa (IIV) uprawnioną do kwalifikowania personelu spawalniczego oraz Autoryzowaną Organizacją Krajową (ANBCC) w EWF i IIV uprawnioną do certyfikacji przedsiębiorstw.

Kierownictwo Instytutu opracowało główne kierunki działalności badawczo-rozwojowej Instytutu. Zostały one zawarte w Planie strategicznym Instytutu Spawalnictwa³⁶, który Rada Naukowa Instytutu zatwierdziła 31 marca 2016 r., tym samym został spełniony wymóg określony w art. 29 ust. 2 pkt 6 ustawy oib.

W Instytucie określono kierunkowe plany tematyczne badań naukowych i prac rozwojowych. Plan prac naukowych i rozwojowych przeznaczonych do realizacji w IS w 2018 r.³⁷ został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Naukową IS.

36. Regulacje wewnętrzne obowiązujące w Instytucie nie odnoszą się do kwestii etycznych. Jak wyjaśnił Dyrektor IS, pracowników realizujących prace naukowo-badawcze obowiązują zasady i dobre

³⁶ Plan Strategiczny Instytutu Spawalnictwa z dnia 31.03.2016 r.

³⁷ Plan rzeczowo-finansowy Instytutu Spawalnictwa na 2018 r.

praktyki zawarte w Kodeksie etyki pracownika naukowego opracowanym przez Komisję do spraw etyki w nauce, a także zapisy wskazane w ustawie oib³⁸

W procedurach Ośrodka Certyfikacji IS opisane są obowiązujące zasady związane z pracą pracowników Instytutu przeprowadzających certyfikowanie personelu, procesów, wyrobów i zakładów oraz systemów zarządzania jakością. Zawarte są również wymagania i zasady etycznego postępowania związane z bezstronnością procesu certyfikowania. Istotne regulacje związane z zasadami etycznego zachowania zawarte są w Regulaminie Pracy (Rozdział III m.in. zasady dot. równego traktowania w zatrudnieniu).

Zasady związane z podejmowaniem pracy konkurencyjnej względem działalności IS zostały zapisane w Aneksie Nr 1 z dnia 17 stycznia 2014 r. do Zarządzenia Dyrektora IS nr 8/2008.

Warto rozważyć rozbudowę infrastruktury etycznej poprzez zapewnienie cyklicznych szkoleń, seminariów, itp., poświęconych zagadnieniom etycznym i dostosowanych do specyfiki organizacji jaką jest Instytut badawczy, uzyskiwanie potwierdzenia zapoznania się pracowników Instytutu z ww. Kodeksem, zapewnienie bezpiecznego i anonimowego sposobu zgłaszania przypadków naruszania norm etycznych w Instytucie

37. Dyrektor, jego Zastępca oraz Główna Księgowa spełnili obowiązek podpisania umowy o zakazie konkurencji w czasie trwania stosunku pracy, określony w art. 28 ust. 3 ustawy oib.

Zakaz działalności konkurencyjnej względem Instytutu, określony w art. 47 ust. 5 i 7 ustawy oib, został ujęty we wszystkich umowach o zakazie konkurencji, zawartych z pracownikami naukowymi, badawczo-technicznymi i inżyniersko-technicznymi objętymi badaną próbą 29 pracowników z liczby 109 pracowników zobowiązanych do podpisania umowy o zakazie konkurencji³⁹. Spełnienie obowiązku zawarcia umowy o zakazie konkurencji zweryfikowano analizując akta osobowe Kierownictwa Instytutu oraz 29 pracowników.

W Instytucie wdrożono regulacje wewnętrzne⁴⁰ określające, że dodatkowe zatrudnienie bądź działalność gospodarcza podejmowana może być przez pracowników naukowych, badawczo-technicznych lub inżyniersko-technicznych po uzyskaniu pisemnej zgody Dyrektora. W 2017 r. pięciu pracowników uzyskało zgodę Dyrektora na prowadzenie działalności gospodarczej lub dodatkowego zatrudnienia. W 2018 r. dwóch pracowników uzyskało zgodę Dyrektora na prowadzenie działalności gospodarczej. Czterech pracowników posiadało zgody na wykonywanie dodatkowego zatrudnienia lub prowadzenia działalności gospodarczej wydane w 2014 r.

W Instytucie jest prowadzony wykaz pracowników, którzy otrzymali zgodę Dyrektora na podjęcie dodatkowego zatrudnienia lub rozpoczęcie działalności gospodarczej. Wykaz jest powiązany z rejestrem umów o zakazie konkurencji. Wykaz jest aktualizowany przy podpisywaniu przez pracownika umowy o zakazie konkurencji lub na bieżąco, w razie podjęcia wątpliwości co do aktualności wydanej przez Dyrektora zgody na dodatkowe zatrudnienie bądź na prowadzenie działalności gospodarczej⁴¹.

38. Kierownictwo Instytutu określiło czytelne zasady nabywania prawa do nagród i premii.

Kwestie te są uregulowane w Regulaminie premiowania oraz Regulaminie nagród w IS, które stanowią załączniki do ZUZP⁴². Postanowienia Regulaminów są szczegółowe i określają wszystkie warunki, jakie pracownik musi spełnić, aby otrzymać nagrodę bądź premię⁴³, zgodnie z zasadami

³⁸ Wyjaśnienia Dyrektora Instytutu z dnia 12.10.2018 r.

³⁹ Lista pracowników objętych obowiązkiem zawarcia umowy o zakazie konkurencji według stanu na dzień 12.10.2018 r.

⁴⁰ Zarządzenie Dyrektora IS z dnia 30.10.2008 r. nr 8/2008, zmienione Aneksiem nr 1 z dnia 17.04.2014 r.

⁴¹ Wyjaśnienia Kierownika Działu Spraw Pracowniczych z dnia 26.10.2018 r.

⁴² Tekst jednolity ZUZP z dn. 29.12.1992 r. (obejmujący Protokoły dodatkowe nr 1-17), ze zmianami Protokołami dodatkowymi do ZUZP-u Nr 18-19.

⁴³ Załączniki do ZUZP IS, w szczególności załącznik nr 13 Zasady premiowania, załącznik nr 14 Regulamin wypłaty nagród z zakładowego funduszu nagród IS.

określonymi przepisami Kodeksu pracy⁴⁴, które nakazują równe traktowanie pracowników i zakazują tym samym wszelkiej dyskryminacji.

39. Kierownictwo Instytutu wymaganiami Regulaminu organizacyjnego zapewniło podział obowiązków i odpowiedzialności. W Instytucie zostały ustalone pisemnie zakresy obowiązków, odpowiedzialności i uprawnień dla poszczególnych stanowisk pracy Instytutu w kartach osobowych.

W toku kontroli analizie poddano 15 ze 149 teczek dokumentacji osobowej pracowników Instytutu. We wszystkich sprawdzonych przypadkach te czki osobowe pracowników zawierały podpisane karty osobowe, określające zakres obowiązków pracownika.

40. Polityka szkoleniowa jest jednym z kluczowych obszarów zarządzania. W Instytucie nie ma opracowanego dokumentu dotyczącego polityki szkoleniowej i doskonalenia zawodowego pracowników. Jedynie w Regulaminie pracy określono zobowiązanie pracodawcy odnoszące się do ułatwiania pracownikom podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Dyrektor IS wyjaśnił⁴⁵, że za rozwój kadry odpowiedzialni są kierownicy poszczególnych komórek organizacyjnych, a w przypadku kadry naukowo-badawczej kierownicy zakładów badawczych, jednak ogólną politykę w zakresie rozwoju kadry kształtuje Dyrektor. Kierownicy komórek organizacyjnych mają obowiązek przygotowania corocznych planów szkoleń pracowników Instytutu. Realizacja planów jest monitorowana na spotkaniach SZJ. Pracownicy naukowci mają w Instytucie możliwość rozwoju naukowego w ramach realizacji prac badawczych, w tym zadań statutowych oraz prac finansowanych z funduszu badań własnych.

Zasadnym jest, aby Kierownictwo Instytutu opracowało politykę rozwoju kadr naukowych Instytutu, uwzględniającą perspektywiczne cele rozwoju organizacji, potrzeby pracowników w tym zakresie oraz, oprócz typowych metod rozwoju typu seminaria i konferencje, różnorodne formy doskonalenia, takie jak bezpośrednia opieka naukowa doświadczonych współpracowników, umożliwienie konsultacji z pracownikami naukowymi z innych jednostek w kraju i za granicą, wspomaganie w pozyskaniu i realizacji projektów ukierunkowanych na rozwój naukowy.

41. Kierownictwo Instytutu monitorowało osłaganie celów.

Jak wyjaśnił Dyrektor Instytutu⁴⁶, w ramach działającego w IS Systemu Zarządzania Jakością (SZJ) podczas przeglądów SZJ, kierownictwo IS we współpracy z kierownikami komórek organizacyjnych określa cele działania na kolejny rok (przeglądy odbywają się co roku). Podczas przeglądu analizowana jest realizacja celów za poprzedni rok. Cele działania są określane na poziomie celów głównych oraz celów szczegółowych w ramach komórek organizacyjnych.

42. Kierownictwo Instytutu zapewniło narzędzia do identyfikacji i monitorowania ryzyk w odniesieniu do celów i realizowanych zadań. Zgodnie z przedstawionymi wyjaśnieniami⁴⁷, w systemie zarządzania opisano jak przeprowadzać analizę zagrożeń i szans oraz m.in. procedurę postępowania przy działaniach korygujących oraz korekcyjnych (procedura PS-04: Działania korygujące i analiza ryzyka). W Instytucie ryzyko działania określane jest na poziomie procesów, podczas przeglądu SZJ. Ocena ta jest ściśle związana z określonymi celami.

Ryzyka (zagrożenia i szanse) są poddawane analizie za pomocą „burzy mózgów” przy okazji przeglądu SZJ. W Instytucie nie prowadzi się sformalizowanego sposobu oceny wagi i prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka za pomocą bardziej zaawansowanych narzędzi.

43. Pracownicy Instytutu mają bieżący dostęp do najważniejszych informacji na stronie Intranet, dedykowanej wyłącznie pracownikom Instytutu. W przypadku ważnych spotkań dykcji z kierownictwem Instytutu, odbywanych przynajmniej raz na kwartał, informacje z tych spotkań są zamieszczane w Intranecie. Spotkania dotyczą sytuacji finansowej Instytutu oraz jego działalności

⁴⁴ Przepisy art. 11² i 11⁸ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeksu pracy (Dz.U. z 2018 r., poz. 917, ze zm.).

⁴⁵ Wyjaśnienia Dyrektora z dnia 11 oraz 12 października 2018 r.

⁴⁶ Wyjaśnienie Dyrektora z dnia 12 października 2018 r. (pkt 8).

⁴⁷ Wyjaśnienia Dyrektora z dnia 12 października 2018 r. (pkt 7 i 8).

merytorycznej. Na stronach Intranetu zamieszczane są wszystkie wewnętrzne uregulowania (m.in. zarządzenia Dyrektora, instrukcje postępowania), jak również ważne dla działalności Instytutu uregulowania prawne⁴⁸.

44. Kierownictwo Instytutu prowadziło działania mające na celu ochronę własności Instytutu oraz majątku powierzonego Instytutowi.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa pracowników, ochrony mienia i informacji na terenie Instytutu wprowadzono monitoring z wykorzystaniem kamer przemysłowych i zawarto umowę z firmą świadczącą usługi ochrony. Wszystkie komórki organizacyjne posiadają zamknięte pomieszczenia i szafy, w których przechowywane są ważne dokumenty (dane poufne) oraz wartościowe urządzenia. W pokojach i laboratoriach, w których znajdują się dane poufne lub cenne urządzenia zainstalowane są systemy alarmowe.

Mienie Instytutu podlega corocznemu ubezpieczeniu od wszelkich ryzyk. Obejmuje ono budynki i budowle, maszyny, urządzenia i wyposażenia biurowe oraz aparaturę laboratoryjną⁴⁹.

W zakresie ochrony danych osobowych obowiązuje Zarządzenie nr 4/2018 w sprawie ochrony danych osobowych w IS, wprowadzające „Politykę Bezpieczeństwa” oraz Instrukcje postępowania.

45. W Instytucie istnieją mechanizmy służące utrzymaniu ciągłości działania na wypadek nieprzewidzianych wydarzeń.

Tryb postępowania w takich przypadkach regulują dokumenty wewnętrzne Instytutu (zarządzenia, instrukcje, procedury), w tym m.in. Procedura PW-04 (nadzór nad infrastrukturą) i Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego wprowadzona aneksem nr 2 z 07.07.2008 r. do Zarządzenia Dyrektora nr 6/2008. Regulacje te są dostępne w sieci Intranet⁵⁰.

46. W Instytucie zostały wdrożone mechanizmy służące zapewnieniu bezpieczeństwa danych i systemów Informatycznych.

W IS funkcjonuje rozbudowana infrastruktura teleinformatyczna. Poprzez światłowodowe łącza Naukowej Akademickiej Sieci Komputerowej NASK Instytut jest częścią środowiska naukowego. Instytut nie korzysta z outsourcingu informatycznego, wszystkie systemy są własnością Instytutu. Zarządzanie systemami Informatycznymi Instytutu obejmuje również zarządzanie pracą systemu w przypadku awarii. Nad całością działania sieci i jej bezawaryjnością czuwa zintegrowane ze wszystkimi urządzeniami sieciowymi oprogramowanie. Na wszystkich komputerach systemy operacyjne aktualizowane są na bieżąco, zainstalowane zostały także oprogramowania antywirusowe. Dostęp do systemów zabezpieczony jest hasłami. Backup jest prowadzony cyklicznie⁵¹.

47. Wdrożone w Instytucie narzędzia komunikacji wewnętrznej to sieć intranetowa, do której dostęp mają wszyscy pracownicy Instytutu po zalogowaniu się przy użyciu indywidualnych, zmiennych haseł, jak i oprogramowania ERP.

Oprogramowanie ERP (system informatyczny wspomagający zarządzanie przedsiębiorstwem) obejmuje następujące moduły: finansowo-kosztowy, środki trwałe, kadrowo-płacowy, szkolenia, BHP, Obsługa klienta, Monitorowanie pracy, Kancelaria, Obieg dokumentów, Zaopatrzenie oraz Zarządzanie Zasobami. Na stronie intranetowej umieszczane są na bieżąco wszystkie obowiązujące w Instytucie dokumenty, takie jak instrukcje i zarządzenia. Ponadto, wewnętrzna poczta elektroniczna (lokalny serwer mailowy) IS zapewnia pracownikom sprawny przepływ informacji oraz komunikację wewnątrz i na zewnątrz Instytutu⁵².

⁴⁸ Wyjaśnienia Dyrektora z dnia 12.10.2018 r. (pkt 10).

⁴⁹ Wyjaśnienia Dyrektora z dnia 12.10.2018 r. (pkt 9).

⁵⁰ Wyjaśnienia Dyrektora z dnia 12.10.2018 r. (pkt 12)

⁵¹ Wyjaśnienia Dyrektora z dnia 11.10.2018 r. dot. systemu informatycznego i systemu zabezpieczeń do danych w IS, wyjaśnienia Dyrektora z dnia 12.10.2018 r. (pkt 12).

⁵² Wyjaśnienia Dyrektora z dnia 11.10.2018 r. dot. systemu informatycznego i systemu zabezpieczeń do danych w IS.

48. Wdrożone w Instytucie narzędzia komunikacji zewnętrznej, tj. Portal Instytutu oraz Biuletyn Informacji Publicznej zapewniają dostęp do pełnych i aktualnych informacji dotyczących IS. Na przedmiotowych stronach Internetowych znajdują się informacje m.in. na temat działalności Instytutu, osiągnięć w poszczególnych latach, informacje dotyczące ofert, szkoleń prowadzonych przez Instytut, wydarzeń, informacje dotyczące certyfikacji oraz dane kontaktowe osób kompetentnych w poszczególnych dziedzinach działalności. Wszystkie informacje znajdujące się na powyższych stronach są na bieżąco aktualizowane.

49. System zarządzania jakością w Instytucie podlega corocznym przeglądom (PSJ).

W Instytucie nie ma wydzielonej komórki kontroli wewnętrznej lub audytu wewnętrznego, działają natomiast powołane Zespoły Auditorów Wewnętrznych, którzy prowadzą audyty każdej komórki organizacyjnej w Instytucie, według wymagań ISO 9001. Zespoły Auditorów Wewnętrznych powoływane są Zarządzeniem Dyrektora Instytutu Spawalnictwa. Plan auditów wewnętrznych na dany rok opracowywany jest przez Pełnomocnika ds. Systemu Zarządzania Jakością na początku każdego roku kalendarzowego.

Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora IS, raporty z auditów, opracowane przez Auditora Wiodącego, dostarczane są do Pełnomocnika ds. Systemu Zarządzania Jakością oraz kierownika danej komórki organizacyjnej. W przypadku wystąpienia niezgodności i spostrzeżeń wdrażane są stosowne działania naprawcze. W oparciu o wyniki auditów wewnętrznych dokonuje się korekty treści procedur systemu, stosownie do zmian wynikających z potrzeb Instytutu i jednostek/przedsiębiorstw zainteresowanych.

Podczas corocznych Przeglądów Zarządzania Jakością w obecności Kierownictwa Instytutu i osób odpowiedzialnych za działanie Systemu omawiane są wyniki auditów, w tym działania korygujące i zapobiegawcze (analiza ryzyka).

50. W wyniku analizy odpisu z rejestru przedsiębiorców⁵³ stwierdzono brak aktualnego wpisu w zakresie nazwy ministra nadzorującego Instytut – Minister Przedsiębiorczości i Technologii, co jest niezgodne z treścią art. 22 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym.

51. Stan prawny nieruchomości, na których znajduje się siedziba Instytutu jest uregulowany.

IS jest właścicielem 8 budynków położonych w Gliwicach przy ul. Bł. Czesława 16-18, dla których urządzona jest księga wieczysta nr ⁵⁴. Przedmiotowe budynki usytuowane są na nieruchomościach gruntowych będących w użytkowaniu wieczystym Instytutu.

Instytut jest także użytkownikiem wieczystym nieruchomości gruntowej, zabudowanej budynkami będącymi własnością Instytutu. Zgodnie z informacją zawartą w *Sprawozdaniu z działalności Instytutu w 2017 r.* w dniu 19.07.2017r. Instytut zawarł umowę nieodpłatnego użyczenia nieruchomości stowarzyszeniu ⁵⁵ Umowa obowiązuje do 31.03.2019 r. i dotyczy dwóch budynków

Instytut jest właścicielem działki w Ustroniu, z ośrodkiem rekreacyjno-wypoczynkowym, z którego korzystają pracownicy Instytutu⁵⁵.

52. Instytut prawidłowo zarządza nieruchomościami, tj. zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁵⁶.

Stan prawny nieruchomości Instytutu był uregulowany. Budynki stanowią własność Instytutu, a nieruchomości gruntowe są w użytkowaniu wieczystym.

Dla wszystkich obiektów budowlanych użytkowanych przez Instytut na bieżąco prowadzone były księżki obiektów budowlanych, o których mowa w art. 64 ust. 1 ustawy Prawo budowlane. Obiekty budowlane Instytutu oraz instalacje, w które są wyposażone, poddawane były kontroli, o której mowa

⁵³ Odpis z Rejestru Przedsiębiorców nr KRS 0000022554, stan na dzień 4.10.2018 r.

⁵⁴ Informacja Nieruchomości Instytutu z dnia 10.10.2018 r.

⁵⁵ Sprawozdanie z działalności Instytutu w roku 2017 r.

⁵⁶ Dz.U. z 2017 r. poz. 1332, ze zm.

w art. 63 ust. 1 pkt 1-3 ustawy Prawo budowlane, przeprowadzanej przez osoby legitymujące się stosownymi uprawnieniami wymaganymi w art. 62 ust. 4 Prawo budowlane.

Nieprawidłowością było niezawiadomienie organu nadzoru budowlanego o przeprowadzeniu kontroli obiektu budowlanego o powierzchni dachu przekraczającej 1000 m², co było niezgodne z art. 62 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo budowlane.

Dyrektor wyjaśnił⁵⁷, że w okresie objętym kontrolą nie dokonano zgłoszenia przeprowadzonych przeglądów budynku do Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Gliwicach z uwagi na problemy kadrowe (zmiana w 2017 r. na stanowisku kierownika komórki działu technicznego i osoby zajmującej się sprawami budowlanymi).

Nieprawidłowość została częściowo usunięta – pismem z dnia 15 listopada 2018 r. Instytut skierował do Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Gliwicach zawiadomienie o kontroli przeprowadzonej na podstawie art. 62 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo budowlane⁵⁸.

53. Wszystkie zalecenia pokontrolne sformułowane po kontroli przeprowadzonej przez Ministra Gospodarki w październiku 2015 r. zostały zrealizowane.

INFORMACJE O KONTROLI

Kontrolę przeprowadził, upoważniony przez Ministra Przedsiębiorczości i Technologii⁵⁹, Zespół kontrolujący w składzie:

- Agnieszka Januszevska-Wójcik, główny specjalista w Departamencie Kontroli, kierownik Zespołu kontrolującego,
- Edyta Ostrowska, radca ministra w Departamencie Kontroli.

Czynności kontrolne przeprowadzono w okresie od 8-12 października, od 23-26 października, od 8-9 listopada 2018 r. w siedzibie Instytutu Spawalnictwa w Gliwicach ul. Bł. Czesława 16-18.

Fakt przeprowadzenia kontroli w Instytucie odnotowano w Księżce kontroli Instytutu.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierował dr inż. Adam Pietras – Dyrektor Instytutu od dnia 1 maja 2015 r.⁶⁰.

Do Projektu wystąpienie pokontrolnego z dnia 15 marca 2019 r. nie zostały zgłoszone zastrzeżenia w trybie art. 40 ust. 1 ustawy o kontroli.

ZALECENIA POKONTROLNE

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia i oceny oraz już podjęte przez Dyрекcję Instytutu działania korygujące, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli, zalecam:

1. Zaplanowanie i wdrożenie przez Instytut skutecznych działań w celu uzyskania wyższej kategorii naukowej.
2. W większym stopniu wykorzystywanie kapitału obrotowego w celu dalszego rozwoju działalności naukowo-badawczej i wzmocnienia potencjału Instytutu.
3. Wdrożenie skutecznych metod zarządzania należnościami wymagalnymi.
4. Opracowanie i wdrożenie polityki rozwoju kadr naukowych Instytutu.
5. Wdrożenie takich mechanizmów zarządzania (kontroli zarządczej), które zapewnią:

⁵⁷ Wyjaśnienie Dyrektora z dnia 26.10.2018r. dot. przeglądu budynków.

⁵⁸ Informacja IS z 25.03.2019 r. wraz z załączonym skanem Zawiadomienie o przeprowadzonej kontroli z 15.11.2018 r.

⁵⁹ Upoważnienia: Nr MPIT/4-DKT/18 z 3 października 2018 r., Nr MPIT/5-DKT/18 z 3 października 2018 r.

⁶⁰ Pismo Ministra Gospodarki z dnia 8.04.2015 r. znak:DNP-IV-124-1/15/15

- a) zawiadamianie właściwego organu nadzoru budowlanego o przeprowadzonych kontrolach, zgodnie z art. 62 ust 1 pkt 3 Prawa budowlanego,
- b) zapoznawanie pracowników z Regulaminem pracy, zgodnie z wymogiem określonym w art. 104³ § 2 Kodeksu pracy.

Na podstawie art. 49 w zw. z art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli, uprzejmie proszę Pana Dyrektora o przedstawienie, w terminie 45 dni od daty otrzymania niniejszego dokumentu, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu uwag i wniosków, podjętych działaniach lub o przyczynach ich niepodjęcia albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Ponadto, mając na uwadze wejście w życie ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz, uprzejmie proszę o przekazanie ww. informacji również Prezesowi Centrum Łukasiewicz, nadzorującemu instytutu Sieci.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach:

Egz. Nr 1 – Instytut Spawalnictwa w Gliwicach.

Egz. Nr 2 – Departament Kontroli w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii.

Kierownik jednostki kontrolującej

Minister

z up.

Marek Sedzko
Dyrektor Generalny
Ministerstwa Przedsiębiorczości
i Technologii

.....

DYREKTOR
D. Rosińska
Dorota Rosińska 26.02.2019